

Խնդրում եմ տեղեկացնել հանձնաժողովի անդամներին, աշխատակազմի ստորաբաժանումների ղեկավարներին, ինչպես նաև նախապատրաստել հակիրճ զեկույց՝ գործակարգավարական խորհրդակցությանը ներկայացնելու համար

ՀՀ հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովի
նախագահ պարոն Մ. Մեսրոպյանին

Տիկին Ն. Գաբրիելյանին՝ Ի գիտություն

Մ. Մեսրոպյան

« 16 » 07 2025թ..

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Քաղաքացիական ծառայողի անունը, ազգանունը՝ Արմեն Հունանյան:

2. Զբաղեցրած պաշտոնը՝ ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի հեռահաղորդակցության վարչության պետ:

3. Գործուղման վայրը և ժամկետները՝ Ժնև, Շվեյցարիա, 2025 թվականի հուլիսի 7-12-ը:

4. Հրավիրող կողմը (առկայության դեպքում)՝ Հեռահաղորդակցության միջազգային միություն (ITU):

5. Գործուղման նպատակը (աշխատանքային ո՞ր խնդրի լուծման համար էր նախատեսված գործուղումը)՝ Մասնակցել Հեռահաղորդակցության միջազգային միության կողմից կազմակերպվող Տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային գագաթնաժողովի բարձր մակարդակի միջոցառմանը (WSIS+20 High Level Event) և հուլիսի 8-11-ը նախատեսվող «Արհեստական բանականություն՝ ի բարօրություն» («AI for Good») համաշխարհային գագաթնաժողովին:

6. Քննարկված թեմաները (հարցերը)՝ Տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային գագաթնաժողովի ֆորումը (WSIS) բազմաշահառու միջոցառում է, որի կիզակետում են թվային կառավարումը և համագործակցությունը՝ մարդակենտրոն, ներառական և զարգացմանը միտված տեղեկատվական և գիտելիքների հասարակությունների խթանումը:

Ֆորումի ընթացքում կայացել է շուրջ 200 նիստ, ներառյալ բարձր մակարդակի լիագումար նիստեր, այդ թվում՝ առանցքային համարվող՝ «Արհեստական բանականությունն ի բարօրություն» («AI for Good») համաշխարհային գագաթնաժողովը, ցուցահանդեսներ, WSIS մրցանակաբաշխությունների, ինչպես նաև նախարարական կլոր սեղան քննարկում: Միջոցառմանը մասնակցել են շուրջ 8000 մասնակից 160 երկրներից, որից 500՝ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ:

Ֆորումի ընթացքում առավել կարևորվում էին հետևյալ միջոցառումները.

- «Թվային էկոհամակարգի կառուցողները գործողության մեջ. SS ոլորտի կարգավորող մարմինների դերի վերանայում» (Digital ecosystem builders in action: Referring the role of ICT Regulators) սեսիան, որի նպատակն էր քննարկել Կարգավորողների համաշխարհային սիմպոզիումի (GSR-25) հիմնական թեման՝ թվային էկոհամակարգի կառուցողներ դառնալու նոր պահանջների ուսումնասիրությունը: GSR-25-ի արդյունքում ընդունվելու է «Ի՞նչ է պահանջվում կարգավորող մարմիններից՝ թվային էկոհամակարգի կառուցողներ դառնալու համար» ուղեցույցը: Վերոնշյալ ուղեցույցի մշակման նպատակով ՀՄՄ-ն անց է կացնում խորհրդատվություն՝ հեռահաղորդակցության ոլորտի ազգային կարգավորող մարմինների հետ, որի նպատակով ներկայացրել են ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի տեսլականն ու դիրքորոշումը (կցվում է), որն ուղարկվել է նաև ՀՄՄ-ին և համաձայն՝ ՀՄՄ-ի համապատասխան պատասխանատուից ստացված պատասխանի, այն կիրառարակվի GSR-25 կայքում և հաշվի կառնվի վերոնշյալ ուղեցույցի նախագծի մշակման շրջանակում:

- «Կարգավորող մարմինների կլոր-սեղան» փակ քննարկումը, որի նպատակն էր քննարկել կարգավորողների համար հետաքրքրություն ներկայացնող թեմաներն, առավելապես արհեստական բանականությանն առնչվող հարցերի մասով և դրանց լուծման համար ընդունված որոշումները: Այս քննարկման շրջանակում ներկայացրել են Հայաստանի Հանրապետությունում հեռահաղորդակցության ոլորտում առկա ձեռքբերումները, լայնաշերտ կապի ենթակառուցվածքների և ծառայությունների հասանելիության մասին տեղեկատվությունն ու ՀԾԿՀ-ի կողմից իրականացված միջոցառումները (ելույթի խոսքը կցվում է):

- «Արհեստական բանականության կառավարման» (AI Governance Luncheon) կլոր-սեղան փակ հանդիպումը, որին մասնակցում էին կարգավորողների, նախարարությունների,

ոլորտի քաղաքականություն մշակող, գիտահետազոտական և համալսարանական կառույցների ներկայացուցիչներ, փորձագետներ, ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներ: Միջոցառման ընթացքում ներկայացրել են հեռահաղորդակցության ոլորտի կարգավորման տեսլականը ԱԲ կարգավորման և կառավարման հարցերի, հնարավոր մոտեցումների մասով: Մասնավորապես, նշվել է ստանդարտացման ցանցերի, կառույցների և ՀՄՄ-ի, ինչպես նաև բազմակողմանի քննարկումներ ապահովող այլ հարթակների կարևորությունը՝ համապատասխան ուղեցույցների (տեխնիկական և կարգավորող) մշակման և հրապարակման գործում, որոնք կարող են օգտագործվել կարգավորող մարմինների կողմից ազգային մակարդակով կանոնակարգեր ներդնելու համար: Նման ուղեցույցներն ու դրանից բխող կարգավորումները չպետք է չափազանց խիստ լինեն, որպեսզի չխողընդոտեն թվային տնտեսության զարգացումը, բայց միաժամանակ պետք է ապահովեն կարգավորման կանխատեսելիությունն ու արդյունավետությունը: Միաժամանակ, կարգավորող մարմինները պետք է ձգտեն ապահովել արհեստական բանականության զարգացման համար անհրաժեշտ գործիքներն ու ենթակառուցվածքները:

7.Հանդիպումները, ելույթները՝ Ֆորումի ընթացքում ներկայացվել է Հայաստանի Հանրապետությունում հեռահաղորդակցության ոլորտում առկա ձեռքբերումները, լայնաշերտ կապի ենթակառուցվածքների և ծառայությունների հասանելիության մասին տեղեկատվությունն ու ՀԾԿ-ի կողմից իրականացված միջոցառումները, ինչպես նաև ներկայացվել է ՀԾԿ տեսլականն ու դիքորոշումը GSR 25 ուղեցույցում ներառելու նպատակով:

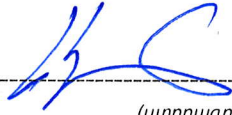
8.Հանդիպումների ժամանակ ընդունված որոշումները, պայմանավորվածությունները, ստորագրված փաստաթղթերը՝ Ֆորումի ընթացքում չկան ընդունված որոշումներ, պայմանավորվածություններ և ստորագրված փաստաթղթեր:

Գազաթնաժողովի օրակարգի, դրա ընթացքում կայացած ելույթների և այլ մանրամասների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հասանլի է հետևյալ հղմամբ՝ <https://www.itu.int/net4/wsis/forum/2025/Agenda>:

9.Առաջարկությունները, դրանց ընթացք տալու վերաբերյալ առաջարկները՝ եղանակը, ձևը, ժամկետները, պատասխանատուները, ակնկալվող արդյունքները՝ Գազաթնաժողովի արդյունքներով պայմանավորված՝ առաջարկում ենք շարունակել մասնակցությունները Հեռահաղորդակցության միջազգային միության կողմից հետագայում կազմակերպվելիք Տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային գազաթնաժողովի

Ֆորումներին, ինչպես նաև Կարգավորողների գլխավ գագաթնաժողովին՝ հաշվի առնելով հեռահաղորդակցության ոլորտի զարգացման և կարգավորման լավագույն փորձի ուսումնասիրության առումով նման միջոցառումների կարևորությունը, ինչը հնարավորություն է ընձեռում՝ ըստ առաջնահերթությունների տեղայնացնել կարգավորման միջազգային փորձն ու բարձրացնել Հայաստանի Հանրապետության վարկանիշը նման հարթակներում:

Գործուղվող

16.03.2025

Ա. Հունանյան

(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

Public Services Regulatory Commission of the Republic of Armenia is a multi-sector regulatory authority and it has undertaken the functions of regulating telecommunications sector since 2006.

Obligations were set for the winner of the auction held for the provision of first radiofrequency band of 800MHz which was implemented in 2013, by implementing which coverage of 4G+/LTE Advanced technology became accessible in 88% of RA settlements and interstate roads.

Further, obligations were set for the winner of the auction held for the provision of another radiofrequency band of 800MHz which was implemented in 2019 to ensure coverage of 4G+/LTE Advanced technology in the remaining 12% of RA settlements, as well as to ensure coverage of 4G+/LTE Advanced technology in at least 80% of RA settlements and interstate roads

As a result of those measures, 100% of RA settlements was ensured with the coverage of 4G+/LTE Advanced technology - of which 93% of at least 2 operators and 25% (which covers 77% of RA population) of 3 operators.

Obligations were set for the winner of the auction held for the provision of 700MHz radiofrequency bands which was implemented in 2023, to ensure coverage of 4G+/LTE Advanced technology became accessible in at least 80% of RA settlements and interstate roads, as a result of which, in addition to the 4G+/LTE Advanced technology coverage in 100% of RA settlements we will have coverage of 3 operators in 80% of RA settlements.

As for coverage of 5G technology, in 29 urban and 19 rural settlements, including Yerevan, Gyumri and Vanadzor there is partial access to 5G technology network (based on solutions of non Stand Alone/Dynamic Spectrum Sharing/Carrier aggregation -using 1800MHz and 2GHz radiofrequency bands).

Besides that obligations were set for the winners of the auctions held for the provision of another radiofrequency bands of 700MHz, 2300-2400MHz which were implemented in 2023 and 2025, respectively:

- To ensure access to 5G technology in more than 50% of the territory of each of 7 major industrial and touristic cities, as well as in the territory of 3 main airports, border customs points withing 2-3 years,
- To ensure access to 5G technology in each sity of the republic, in at least 60% of the territory of the given city, including territory of 3 main airports, border customs points, within 3 to 7

years according to timeline.

In the framework of the works implemented to ensure public fixed network (telephony broadband internet access services) infrastructure development access in the territory of RA, it is noteworthy to mention that telephony services are accessible in all RA settlements.

In 74% (743) of RA settlements where around 98% of RA population is centralized, fiber-optics networks are accessible, and in 99.5% services of broadband internet wireless technology with speed up to 30Mbit/s.

In 45.8% (at least 2 operators) and in 25.2% (where more than 82% of RA population is centralized, 3 and more operators) services of broadband internet access are available.

In this regards, in the framework of licensing process, additional obligations were set for one of major operators, to ensure with fiber-optic network or wireless broadband network with equal quality in 30% of settlements which do not have fibre-optic network by the end of 2026, thus the internet network access of mentioned technology will be accessible in all the settlements of the republic.

PSRC was able to reach the mentioned level of the development of infrastructures not only by the means of permits, licensing obligations and ensuring competition in the sector, but as well by the means of improving business environment and simplification of administration, including reduction of licensing and permit fees, simplification of licensing processes and well as reduction of license issuance timelines.

Armen Hunanyan

From: "Lozanova, Youlia" <Yulia.Lozanova@itu.int>
Date: Friday, July 11, 2025 6:41 PM
To: "Armen Hunanyan" <ahunanyan@psrc.am>
Cc: <zstepanyan@psrc.am>; <tkhachatryan@psrc.am>; "BDT GSR, ITU" <GSR@itu.int>
Subject: RE: Consultation for the Global Symposium for Regulators (GSR-25) Best Practice Guidelines on "What does it take for regulators to become digital ecosystem builders?"

Dear Armen,

Greetings, and many thanks for PSRC's valuable contribution to the GSR-25 Consultation. Your submission will be posted on the GSR-25 website in the coming days and will be duly taken into account in the preparation of the draft GSR Best Practice Guidelines.

My best wishes,
Yulia

From: Armen Hunanyan <ahunanyan@psrc.am>
Sent: Friday, July 11, 2025 8:40 AM
To: BDT GSR, ITU <GSR@itu.int>; Lozanova, Youlia <Yulia.Lozanova@itu.int>
Cc: zstepanyan@psrc.am; tkhachatryan@psrc.am
Subject: Consultation for the Global Symposium for Regulators (GSR-25) Best Practice Guidelines on "What does it take for regulators to become digital ecosystem builders?"

Some people who received this message don't often get email from ahunanyan@psrc.am. [Learn why this is important](#)

r Colleagues,

In regard to the Global Symposium for Regulators 2025 consultation for the Best Practice Guidelines on "What does it take for regulators to become digital ecosystem builders?" as well as a result of the discussions held in the framework of WSIS 2025, attached you can find the contribution for Public Services Regulatory Commission of the Republic of Armenia for GSR 2025.

Kind regards,

Armen Hunanyan

**Head of Telecommunications Department,
Public Services Regulatory Commission,
Republic of Armenia,**
Tel: +37491204401,
e-mail: ahunanyan7@gmail.com, ahunanyan@psrc.am

In this new era, when emerging technologies are becoming key, regulators could focus more on creating a more experimental environment which allows to learn from failures, while also supporting the interested parties in organizing training programs that develop such skills as data analysis, including the use of AI-based platforms and IoT tools. These training programs could include workshops, trainings, online courses, or mentorship opportunities that focus on developing the above-mentioned skills. Creating an innovation-driven culture involves would develop more creative thinking, while making decisions to take calculated risks, and introduce new ideas, technologies, and approaches.

National regulatory authorities should introduce flexible, result-oriented approaches rather than rules and procedures. This might involve establishing cross-functional teams, collaborating with industry experts, engaging specialized consultants and implementing ongoing training programs to enhance regulatory capacity and stay ahead of emerging risks and business models.

National regulatory authorities could invest in AI-powered analytics platforms to streamline data analysis and compliance monitoring, as well as exploring block chain-based solutions for secure data sharing and transparency. Additionally, introducing IoT sensors and other digital tools could enhance regulatory flexibility and responsiveness.

NRAs could focus on establishing regular dialogue and information-sharing forums with regional and international counterparts to discuss best practices and coordinate approaches, facilitating harmonization and capacity-building across borders.

In this regard standardization networks and ITU as well as other platform for multi-stakeholder discussions have a key role in developing and publishing related guidelines (technical and regulatory), which can be used by the regulatory authorities in order to implement regulations on national level. Those guidelines should not be too strict in order to ensure the development of the digital economy as well as at the same time to ensure predictability of its regulation. In parallel, the regulators should strive to ensure necessary tools and infrastructure for the development AI.

An institutional point of view on converged ICT regulator with expertise in telecommunications, broadcasting, information technologies and other related fields would indeed be well-suited to regulate the digital ecosystem and appear as a digital ecosystem builder, given their specialized knowledge and adaptability to emerging technologies.

Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ

1. Մարմնի անվանումը Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով
2. Գործուղման մասին իրավական ակտի համարը Հրաման 465-ՀՆ 12.06.2025թ., 472-ՀՆ 16.06.2025թ., 501-ՀՆ 01.07.2025թ.

ՀՀ ՀԾԿ հանձնաժողովի նախագահ՝ Մեսրոպ Մեսրոպյան

ՀՀ ՀԾԿ հանձնաժողովի հեռահաղորդակցության վարչության պետ՝ Արմեն Հունանյան
(թվարկել՝ պատվիրակություն գործուղելու դեպքում)

4. Գործուղման վայրը՝ ք.Ժնեվ /Շվեյցարիա /

5. Գործուղման ժամկետները 07.07.2025-12.07.2025 թթ

6. Գործուղման ծախսերի ֆինանսավորման աղբյուրը՝

1) իրավիքող կողմի միջոցների հաշվին հատուցվող ծախսերը
(թվարկել՝ ճանապարհածախս, գիշերավարձ, օրապահիկ և այլն)

2) պետական բյուջեի միջոցների հաշվին հատուցվող ծախսերը
(թվարկել՝ ճանապարհածախս, գիշերավարձ, օրապահիկ և այլն)

(ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն որոշմանը համապատասխան)

(ընդգծել ծախսերի փոխհատուցման տարբերակը)

Վ ա. փաստացի կատարված ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի հիման վրա՝ դրանցով սահմանված չափով, բայց ոչ ավելի, քան ցանկով նախատեսված չափերը

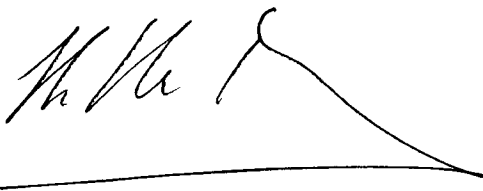
□ Բ. գործուղման անհատական իրավական ակտով տվյալ գործուղման փաստացի կատարված ծախսերի հատուցման պահանջի համաձայն

Ծախսի տեսակը		Մեսրոպ Մեսրոպյան	Արմեն Հունանյան	Ընդամենը (հազ. դրամ)
Ճանապարհածախս	Ավիաօդայության տեսակը (էկոնոմ դաս)	18,718	18,718	37.436
	Ավիատոմսի արժեքը (դրամ)	232,792	374,369	607.161
Գիշերավարձ	Վճարը 1 օրվա համար (արտարժույթով դուլար)		332.95	
	Վճարը 1 օրվա համար (դրամ)		127,900	
	Օրերի քանակը		5	
	Ընդամենը	0	639,502	639.502
Օրապահիկ	Վճարը 1 օրվա համար (արտարժույթով դուլար)		158	
	Վճարը 1 օրվա համար (դրամ)		60,634	
	Օրերի քանակը		6	
	Ընդամենը (դրամ)	0	363,804	363.804
Այլ ծախսեր	Հակահամաճարակային նմուշառումների վճար			
	Մուտքի արտոնագրի վճար			-
	Այլ ծախսեր (նկարագրել)			
Ընդամենը ծախսեր (հազ. դրամ)		251,510	1,396,393	1,647.903

Գլխավոր ֆինանսիստի ստորագրությունը,

(հավելվածը լրաց. 23.03.23 N 328-Ն)

Ամսաթիվ

14. 07.2025թ.

